відносились витрати на ремонти та поліпшення в межах 10% сукупної балансової вартості груп основних засобів на початок року. При списанні таких витрат треба керуватися виключно обліковими стандартами. Головне при цьому, чітко визначати, чи призведуть такі поліпшення до збільшення економічних вигод у майбутньому. Від цього залежить, чи мають такі витрати капіталізовуватись, а чи відноситись до поточних витрат.

5. При списанні втрат від зменшення корисності об'єктів, віднесенні вигоди від її відновлення на фінансові результати – аналогічна ситуація, що й при переоцінці необоротних активів.

6. У разі продажу чи ліквідації окремих об'єктів і списанні у зв'язку з цим їх залишкової вартості. При вибутті окремих об'єктів має бути скоригований фінансовий результат до оподаткування: збільшено на залишкову вартість таких об'єктів, що значиться за даними бухгалтерського обліку; зменшено на величину залишкової вартості, розрахованої з врахуванням правил Податкового кодексу.

Загалом, при визначенні облікової політики стосовно операцій з необоротними активами мають бути враховані як облікові стандарти, так й правила оподаткування таких операцій з метою мінімізації різниць і недопущення помилок при розрахунках податків.

УДК 658.3

ПЕРСПЕКТИВА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СТРАТЕГІЧНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ

С.А. Кузнецова
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

Бухгалтерський облік є основним джерелом облікової інформації і, тому, глобалізація та інтеграція сучасного суспільства, які сприяли формуванню принципово нових вимог до інформатизації як суспільства в цілому, так і системи управління суб'єктів суспільних відносин, зокрема, обумовили необхідність його вдосконалення. Вивчення спеціальної наукової літератури свідчить про наявність суттєвої дискусії щодо концептуальних напрямів розвитку вітчизняного бухгалтерського обліку. При цьому, незважаючи на те, що концепції обліку в багатьох випадках декларуються авторами як нові системи бухгалтерського обліку або реформовані системи бухгалтерського обліку, викладені науковцями пропозиції, з огляду на обов'язкові властивості системи як категорії, стосуються виключно уточнення результатів впливу бухгалтерського обліку на систему управління або спробами надати бухгалтерському обліку нових якісних ознак. Запропоновані науковцями концепції облікових систем мають єдину мету - інформатизацію системи управління, незалежно від окремих особливостей, що розглядаються авторами в концептуальних рамках.

Так, вирішення завдань, які авторами ставляться перед стратегічним (прогнозним) обліком можливо забезпечити шляхом розробки методологічних підходів до формування та надання бухгалтерської звітності, в якій викладається облікова інформація, пов'язана зі стратегічними та прогнозними напрямами управління економічними

суб'єктами. З урахуванням цього доцільно розглядати стратегічний (прогнозний) облік як напрямок розвитку системи бухгалтерського обліку в аспекті поглиблення аналітичного обліку об'єктів бухгалтерського обліку та трансформації бухгалтерської звітності, що надається користувачам для фінансового аналізу проблем, пов'язаних з зобов'язаннями, контролем, готівкою та потенціалом та прийняття прогнозних (стратегічних) управлінських рішень.

Другій підхід полягає в використанні інтегрованої системи обліку, яка передбачає удосконалення планової та облікової інформації з подальшим аналізом та уніфікацією бухгалтерських, статистичних та оперативних даних. Третій підхід передбачає необхідність впровадження електронного обліку у суб'єктів управління. Повністю поділяю позицію науковців про необхідність та обґрунтованість такої трансформації бухгалтерського обліку, та констатую, що висловлений авторами підхід спрямований на трансформацію бухгалтерського обліку через використання комп'ютерних мереж, тобто на автоматизацію бухгалтерського обліку.

Соціальний облік у міжнародній практиці передбачає надання інформації про кадри, продукцію та послуги і орієнтований на недопущення або скорочення масштабів забруднення навколишнього середовища. Тому, у вузькому сенсі деякі фахівці вводять термін «екологічний облік». Екологічний облік концентрує увагу на необхідності обліку витрат, пов'язаних з екологічним напрямом. Оскільки соціальний облік та, зокрема, екологічний облік, передбачають тільки необхідність більшої деталізації окремих об'єктів обліку в аспекті екологічної спрямованості, він не може виступати як самостійна облікова система, та повинен розглядатися виключно в контексті додаткової вимоги щодо аналітичності бухгалтерської інформації.

Креативний облік (creative accounting) не є новим явищем для міжнародної облікової теорії та практики. Такі елементи креативного обліку, як створення скритих резервів та згладжування прибутків були притаманні ще економіці 19 сторіччя. У сучасній науковій та практичній літературі під креативним обліком розуміють метод, який не відповідає загальноприйнятій практиці або встановленим стандартам та принципам, є результатом прийнятої суб'єктом господарювання облікової політики, виходячи з власної специфіки, не порушує відповідне встановлене законодавство. Тому, розглядаючи розвиток креативного підходу в бухгалтерському обліку доцільно перенести акценти на наукове дослідження розвитку існуючих систем бухгалтерського обліку в аспекті надання якісної облікової інформації зовнішнім та внутрішнім користувачам з обов'язковим використанням відповідних наукових методів та прийомів, що максимально унеможливлюють впровадження інструментарію викривлення облікової інформації.

Динамічний облік передбачає реєстрацію фактів господарського життя, головною метою якої є вимірювання (безперервне або через близькі інтервали часу) ефективності господарської діяльності підприємства. Наявність наукової концепції динамічної системи обліку обумовлена можливістю вирішити питання надання інформації користувачам щодо діяльності підприємства в оперативному режимі. Тому актуально розробити питання надання бухгалтерському обліку динамічної ознаки.

Проведена критична оцінка викладених в науковій літературі концепцій обліку дозволяє констатувати, що істотними чинниками, які обумовили розвиток викладених концепцій є неспроможність прийнятих

методологічних, методичних та організаційних засад бухгалтерського обліку задовольнити інформаційні потреби користувачів на поточний момент реформування вітчизняної економіки. При цьому, саме система бухгалтерського обліку є ґрунтовним якісним інформаційним джерелом для управління. Спільною метою, спільним завданням напрямів реформування бухгалтерського обліку є інформаційне забезпечення управлінських рішень. Різниця полягає в підходах до підготовки інформації та її подання. Виходячи з отриманих результатів, обґрунтованим напрямом синергічного розвитку бухгалтерського обліку є врахування специфіки запропонованих концепцій як окремих ознак, які повинні бути характерні системі бухгалтерського обліку. Це дозволяє сформувати облікову систему, яка на базі використання сучасної комп'ютерної техніки буде спроможна задовольняти інформаційні потреби користувачів з можливістю інтеграції як на локальному рівні бухгалтерського обліку, так і на рівні загальної системи управління суб'єктами господарювання.

УДК 657.1

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРЕДМЕТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ

В. А. Кулик
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», вул. Коваля, 3, м. Полтава, Україна, 36000, e-mail: kutsenko_va@mail.ru

Вступ. Формування нового типу суспільства – постіндустріального, почалося у світі із кінця XX століття. Його невід'ємною частиною стала нова модель економіки, що характеризується багатьма науковцями як «економіка знань». Економіка, основною рушійною силою є знання та інтелект, розглядається сьогодні як необхідний гарант поступального руху суспільства, основою побудови конкурентної економіки, спрямованої на забезпечення зростаючих потреб населення планети в умовах обмежених ресурсів. Економіка знань – це оновлена модель розвитку економічної системи, яка повинна забезпечити руйнування попередньої моделі, основаної на виснаженні природних ресурсів, винищенні та нерозумній експлуатації природного потенціалу, спрямованій на максимізацію прибутку, незалежно від можливих наслідків для людства в цілому.

Ознаками економіки знань, є переважання у структурі валового внутрішнього продукту галузей, що займаються продукуванням високотехнологічних продуктів та інтелектуальних послуг. Створення зазначених продуктів та послуг є результатом функціонування підприємств, що мають високий рівень капіталізації, основна вартість яких формується завдяки нематеріальним активам. Головна відмінність економіки знань від попередньої моделі, основаної на виробництві та реалізації товарів, що мають матеріальну форму, полягає у безперервному оновленні виробництва та самовідтворенні чинників, які є його основним ресурсом – знань. Знання є невідчужуваними у процесі економічного обміну є відносно доступними у використанні, проте потребують постійного оновлення.

Враховуючи, що бухгалтерський облік є сервісною економічною наукою, основною метою якого є надання користувачам повної, правдивої